

بهای تمام شده و هزینه یابی

www.ketab.ir

مؤلف: عزیزاله مرادی

برشنامه	:	مرادی، عزیزالله، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بهای تمام‌شده و هزینه‌یابی / مولف عزیزالله مرادی.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	[۶]، ۱۸۱ ص: جنول.
شابک	:	978-622-02-2653-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
یادداشت	:	ص.ج. به انگلیسی: Azizzollah Moradi, Cost accounting and costing.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۷۹.
موضوع	:	حسابداری قیمت تمام شده Cost accounting حسابداری قیمت تمام شده -- آزمون‌ها و تمرین‌ها Cost accounting -- Examinations, questions, etc هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت Activity-based costing هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت -- آزمون‌ها و تمرین‌ها Activity-based costing -- Examinations, questions, etc هزینه -- کنترل Cost control هزینه -- کنترل -- آزمون‌ها و تمرین‌ها Cost control -- Examinations, questions, etc
رده بندی کنگره	:	۵۶۸۶۱۱۴
رده بندی دیویی	:	۴۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۳۲۷۵

عنوان کتاب:	بهای تمام شده و هزینه یابی
مؤلف:	عزیر اله مرادی
ناظر نشر:	انجمن اقتصادآموزشی ایران
ناشر:	انتشارات نوروزی
نوبت چاپ:	چاپ اول - ۱۴۰۲
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۲۶۵۳-۶
قیمت:	۹۵۰۰۰ تومان
تلفن مرکز پخش:	۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸
پایگاه اینترنتی:	www.ijfa.ir
ارتباط با نویسنده:	investmentbook@post.com

انتشارات نوروزی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا

کد پستی: ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶ تلفن: ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

این کتاب در شورای نشر انجمن اقتصادآموزشی ایران فرایند بررسی را گذرانده است.

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء، به هر صورت

[چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی] بدون اجازه مکتوب مولف و انجمن ممنوع است

فهرست مطالب

۱ پیشگفتار

فصل اول: بررسی اجمالی حسابداری مالی، مدیریت و بهای تمام شده

- ۵ مقدمه
- ۵ مقایسه حسابداری مالی، مدیریت و بهای تمام شده
- ۶ حسابداری مالی
- ۷ حسابداری مدیریت
- ۸ حسابداری بهای تمام شده
- ۹ استانداردهای حسابداری بهای تمام شده
- ۱۰ اخلاق حرفه‌ای
- ۱۴ رقابت در یک محیط جهانی
- ۱۵ استراتژی سازمانی
- ۱۷ ساختار سازمانی
- ۲۰ مسئولیت‌های حسابداری بهای تمام شده
- ۲۵ حسابداری بهای تمام شده به چه کسی گزارش می‌دهد؟
- ۲۵ مسئولیت‌های اصلی حسابداری بهای تمام شده چیست؟
- ۲۹ شرایط یک حسابداری بهای تمام شده چیست؟

فصل دوم: بررسی هزینه‌ها در حسابداری بهای تمام شده

- ۳۰ حسابداری بهای تمام شده بر چه کسی نظارت دارد؟
- ۳۱ اصطلاحات هزینه و رفتارهای هزینه

۳۲	اصطلاحات هزینه
۳۲	ارتباط با هدف هزینه
۳۴	واکنش به تغییرات در فعالیت
۳۸	انواع متداول هزینه‌ها در حسابداری بهای تمام شده
۳۹	هزینه‌های قابل اجتناب
۳۹	هزینه‌های تبدیل
۴۱	هزینه‌های معوق
۴۲	هزینه‌های مستقیم
۴۳	هزینه‌های اختیاری
۴۴	هزینه‌های ثابت
۴۵	هزینه‌های تاریخی
۴۶	هزینه‌های غیرمستقیم
۴۷	هزینه‌های نهایی
۴۷	هزینه‌های عادی
۴۸	هزینه‌های دوره
۴۹	هزینه‌های موجود در دارایی‌های ثابت
۴۹	هزینه‌های تعویض
۵۰	هزینه‌های نیمه ثابت
۵۱	هزینه‌های مرحله
۵۲	هزینه‌های از دست رفته
۵۲	هزینه‌های متغیر

سوالا..... ۵۴

فصل سوم: هزینه یابی فرآیند

هزینه یابی فرآیند..... ۵۹

روش میانگین وزنی..... ۶۱

سیستم حسابداری ترکیبی..... ۶۱

مشکلات مربوط به هزینه یابی فرآیند..... ۶۲

سوالا..... ۶۴

فصل چهارم: بررسی اجمالی هزینه یابی مستقیم

قیمت گذاری محصول..... ۶۷

موضوع مدت زمان قیمت گذاری..... ۶۸

موضوع هزینه های سربار..... ۷۰

موضوع درخواست سربار..... ۷۱

هزینه های سربار شرکت..... ۷۳

هزینه یابی مستقیم..... ۷۵

بررسی اجمالی هزینه یابی مستقیم..... ۷۶

حاشیه ایمنی در مقابل حاشیه ناخالص..... ۷۷

هزینه یابی مستقیم به عنوان یک ابزار تحلیل..... ۷۷

مشکلات هزینه یابی مستقیم..... ۷۹

سوالا..... ۸۱

فصل پنجم: هزینه یابی استاندارد و نحوه محاسبه آن

هزینه یابی استاندارد.....	۸۵
مروری بر هزینه یابی استاندارد.....	۸۵
مزایای هزینه یابی استاندارد.....	۸۵
معایب هزینه یابی استاندارد.....	۸۷
نحوه ایجاد هزینه استاندارد.....	۸۸
استانداردهای تاریخی، دست یافتنی و نظری.....	۹۰
نحوه محاسبه هزینه های استاندارد.....	۹۱
بررسی انواع انحراف ها.....	۹۲
انحراف دستمزد مستقیم.....	۹۳
انحرافات هزینه سربار.....	۹۴
سوال.....	۹۵

فصل ششم: سیستم های کنترل هزینه

سیستم های کنترل هزینه.....	۹۷
درک تغییرات هزینه.....	۹۷
تغییرات هزینه به دلیل تغییرات حجم.....	۹۸
تغییرات هزینه به دلیل تورم / کاهش تورم.....	۹۹
تغییرات هزینه به دلیل عرضه /تامینکننده.....	۱۰۰
تعدیل هزینه.....	۱۰۰
تغییرات هزینه به دلیل مقدار خریداری شده.....	۱۰۲

- ۱۰۳..... کنترل هزینه
- ۱۰۵..... اجتناب از هزینه و کاهش هزینه
- ۱۰۹..... هزینه‌های اختیاری
- ۱۱۰..... اندازگیری منافع ناشی از هزینه‌های اختیاری
- ۱۱۱..... بهره‌وری
- ۱۱۲..... اثربخشی
- ۱۱۳..... چه متغیرهایی بر سطح بهینه وجه نقد تأثیر می‌گذارند؟
- ۱۱۴..... منابع نقدینگی چیست؟
- ۱۱۶..... مقابله با عدم قطعیت
- ۱۱۶..... چهار راهبرد برای مقابله با عدم قطعیت
- ۱۲۲..... پیوست: بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و قوانین مرتبط
- ۱۲۸..... سوالات آزمون حسابداران رسمی ایران سال ۱۳۹۹
- ۱۳۴..... سوالات آزمون حسابداران رسمی ایران سال ۱۴۰۰
- ۱۴۱..... سوالات آزمون کارشناسی ارشد حسابداری سال ۱۳۹۹
- ۱۵۰..... سوالات آزمون کارشناسی ارشد حسابداری سال ۱۴۰۰
- ۱۶۱..... سوالات آزمون حسابداری مدیریت ۱۴۰۱
- ۱۷۹..... منابع و مأخذ

پیشگفتار

حسابداری بهای تمام شده یک رشته پویا است که دائماً به نیازهای مدیران در یک دنیای بسیار رقابتی را پاسخ می‌دهد. مدیران برای توسعه، اجرا و ارزیابی استراتژی به اطلاعات هزینه نیاز دارند. مدیران همچنین برای تعیین هزینه‌های خدمات، فعالیت‌ها و محصول برای اهداف داخلی و گزارشگری مالی خارجی به اندازه‌گیری‌های هزینه نیاز دارند.

در ساده‌ترین حالت، حسابداری بهای تمام شده مربوط به محاسبه بهای تمام شده یک محصول، فعالیت یا خدمات است. با این حال، این دیدگاه به حسابدار هزینه آسیب وارد می‌کند، که می‌تواند از طیف گسترده‌ای از روش‌ها برای ارائه اطلاعات اضافی زیادی به مدیریت استفاده کند. از بسیاری جهات، حسابداری بهای تمام شده تنها فعالیت با ارزش افزوده واقعی در بخش حسابداری است، زیرا بخش‌های بسیاری را به همراه دارد که مدیریت می‌تواند از آنها برای پیگیری منفعت خدمات، فعالیت یا محصولات، ساده کردن عملیات گران قیمت و تخصیص مجدد منابع استفاده کند. حسابداری بهای تمام شده نسبت به حسابداری مالی حوزه بسیار جالب‌تری است. حسابدار بهای تمام شده درگیر طیف وسیعی از تصمیمات روزانه است که بر سلامت مالی جاری یک مجموعه تأثیر می‌گذارد، در حالی که حسابداری که با حسابداری مالی سر و کار دارند عمدتاً به تهیه صورت‌های مالی مطابق با دستورات سخت یا اصول پذیرفته شده حسابداری ملی یا بین‌المللی توجه دارند. استانداردهای گزارشگری مالی برای طیف وسیعی از ذینفعان طراحی شده است. از آنجایی که مدیران فقط برای سازمان خود تصمیم می‌گیرند، نیازی نیست که اطلاعات مجموعه آنها با موارد مشابه در سایر سازمان‌ها قابل

مقایسه باشد. در عوض، معیار مهم این است که اطلاعات مربوط به تصمیماتی باشد که در یک محیط تجاری خاص با یک استراتژی خاص کاربرد دارد. اطلاعات حسابداری بهای تمام شده بطور معمول در حسابداری مالی استفاده می شود، اما در درجه اول به استفاده از آن توسط مدیران برای تصمیم گیری اهمیت داده می شود.

اگرچه حسابداری بهای تمام شده عمدتاً به عنوان روش هزینه یابی نامیده می شود، دامنه حسابداری بهای تمام شده بسیار گسترده تر از بررسی صرف هزینه است. حسابداری بهای تمام شده دارای عناصری از حسابداری سنتی، توسعه سیستم، ایجاد اطلاعات قابل اندازه گیری و تجزیه و تحلیل داده های ورودی است.

روش های مدرن حسابداری بهای تمام شده ابتدا در صنایع تولیدی پدیدار شد، اگرچه مزایای آن به گسترش سریع آن در سایر بخش ها کمک کرد. برای بسیاری از مجموعه ها، حسابداری هزینه (بهای تمام شده) به ارزیابی استراتژی کسب و کار به روشی بهتر کمک می کند. مجموعه هایی که به دنبال گسترش خدمات، فعالیت ها یا خط تولید خود هستند باید ساختار هزینه و بهای خدمت/تولید را درک کنند. حسابداری بهای تمام شده همچنین به مدیریت کمک می کند تا برای معارج سرمایه ای آتی برنامه ریزی کند، که در خصوص خریدهای بزرگ کارخانه و تجهیزات است.

اغلب، ساده ترین و مهم ترین هدف حسابداری بهای تمام شده، تعیین قیمت بهای خدمت یا فعالیت است. حسابداری هزینه نیز برای کمک به کنترل هزینه استفاده می شود. معمولاً مجموعه ها می خواهند برای ورودی های خود هزینه کمتری داشته باشند و منابع بیشتری برای خروجی های خود دریافت کنند. از حسابداری بهای تمام شده می توان برای شناسایی ناکارآمدی ها و اعمال بهبودهای لازم برای کنترل هزینه ها

استفاده کرد. این کنترل‌ها می‌تواند شامل کنترل‌های بودجه‌ای، هزینه یابی استاندارد و مدیریت منابع باشد.

حسابداری بهای تمام شده می‌تواند به هزینه‌های داخل بخش‌ها یا شعب‌ها مانند قیمت‌های انتقالی برای مجموعه‌هایی که کالاها و خدمات را بین بخش‌ها و شرکت‌های تابعه انتقال می‌دهند کمک کند. حسابداری بهای تمام شده می‌تواند به تهیه گزارش‌های مالی مورد نیاز کمک کند، حوزه‌ای که برای حسابداری مالی محفوظ است. قیمت‌ها و اطلاعاتی که از طریق حسابداری بهای تمام شده توسعه یافته و مورد مطالعه قرار گرفته‌اند احتمالاً جمع‌آوری اطلاعات برای اهداف حسابداری مالی را آسان‌تر می‌کند. به عنوان مثال، هزینه‌های مواد اولیه و بهای موجودی کالا بین هر دو روش حسابداری مشترک است. کارآفرینان و مدیران کسب و کار قبل از تصمیم‌گیری به اطلاعات قابل اجرا تکیه می‌کنند. حسابداری بهای تمام شده فرآیند تصمیم‌گیری را تقویت می‌کند زیرا می‌تواند متناسب با نیازهای خاص هر مجموعه جداگانه تنظیم شود.

سخن انجمن

طبق دستور العمل محاسبه هزینه تمام شده فعالیتها دانشگاه‌ها موسسات پژوهشی و پارکهای علم و فناوری وابسته به وزارت علوم، بهای تمام شده و هزینه فعالیت‌های آموزش عالی کشور، در راستای مفاهیم بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد تعیین و نیز سیستم‌های متناسب با آن پیاده‌سازی شود. به همین جهت این کتاب می‌تواند در خصوص مفاهیم بهایابی کمک شایانی در این خصوص نماید.